

Finansieringsmuligheder i biogasproduktionen

Finansiering og organisering af biogasanlæggene har inden for de sidste år ændret sig.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

De biogasanlæg, der blev bygget i slutningen af 90'erne og først i nullet var alt overvejende bygget og finansieret af de landmænd, der også var/er leverandører af biomasser til anlæggene. De danske landmænd har svært ved at skaffe kapital i den størrelse, som et biogasanlæg i dag koster at bygge. Det har betydet, at der er kommet nye investorer til, fx naturgasselskaberne, og organisationsformen er gået fra personligt ejet til kapitalselskab.

Forretningsmodel/ejer

Der findes forskellige former for selskaber, der alle har hver deres kendetegn m.h.t. hæftelse, kapitalkrav, ledelse mv.

Hvilken forretningsmodel, der vælges i forbindelse med etablering af en biogasanlæg, afhænger af sammensætningen af interessenter og interessenternes engagement i anlægget. Der kan f.eks. etableres et projektselskab, der senere kan blive ejer af biogasanlægget eller leverandørforening til biogasselskabet.

De mest gængse kapital- og personselskabsformer er:

- Andelsselskab med begrænset ansvar (amba)
- Kapitalselskab dvs. A/S eller ApS
- Interessentskab (I/S)
- Kommanditselskaber (K/S)

Andelsselskabet (a.m.b.a.)

Fordelen ved et andelsselskab er, at deltageres interesse og engagement i biogasanlægget er stort, da de både vil være leverandører og økonomisk ansvarlige, eftersom de har indskudt kapital i anlægget.

Derudover er der ingen bestemmelser om et minimum kapitalkrav i selskabet, og der er begrænset hæftelse for deltagerne. Det er selskabets vedtægter, der bestemmer, hvordan selskabet skal drives.

Andelsselskaberne kan enten være leverandør- eller forbrugerejede og i nogle tilfælde et miks af disse to interessegrupper.

Ved et rent landmandsejet anlæg er der en stor interesse fra landmændene i at få en så god forretning ud af anlægget som muligt. Det øger incitamentet til bl.a. at levere biomasser af høj kvalitet. Udfordringen er at få lavet en god og acceptabel aftale med f.eks. det lokale fjernvarmeverk og virksomheder om salg af enten varme eller biogas, der kan accepteres af forbrugeren og virksomhedsejerne.

Ved de rene forbrugerejede anlæg er det nødvendigt at have kontrakter med biomasseleverandørerne, der stiller krav til biomassekvaliteten, da leverandørerne ofte ikke har nogen økonomisk interesse i anlægget.

De anlæg, der er ejet af begge parter, har den ulempe, at der hurtigt kan komme en interessekonflikt i f.eks. prisen på el/varme. Varme- og elforbrugere har et ønske om lave varmepriser og landmændene har en interesse i at for en god pris for deres gylle og andre biomasser der sælges til biogasanlægget.

Kapitalselskaber (A/S – ApS)

I et kapitalselskab hæfter de personer, der har indskudt kapital i selskabet, ikke personligt for selskabets forpligtelser, men alene for de indskud, de har foretaget. Det giver en risikoafgrænsning over for ejernes øvrige aktiver.

Aktie- eller ApS-ejerne har ret til andel i kapitalselskabets overskud i forhold til deres ejerandel, medmindre andet er fastsat i selskabets vedtægter.

Kravet om egenkapitalen (selskabskapitalen) i selskabet er minimum 500.000 kr. for A/S eller 50.000 kr. for ApS.

Mindst 25 % af selskabskapitalen skal være indbetalt, når selskabet stiftes.

A/S- eller ApS-selskaber benyttes typisk, hvor der er en kommunal deltagelse og deltagelse af private investorer, der ikke har aftage- og leveringsinteresser.

Ved stiftelse af et kapitalselskab skal der udarbejdes vedtægter, der kan betragtes som selskabets grundlov. Vedtægterne vil være offentligt tilgængelige via Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Vedtægterne er bindende for selskabet og deltagerne.

Aktionærerne har mulighed for at lave en ejeraftale, (aktionæroverenskomst) der vil kunne regulere deltagerens indbyrdes forhold. Ejeraftalen er ikke offentlig tilgængelig og er heller ikke bindende for selskabet.

En ejeraftale har ingen indflydelse på:

- Sammensætning af bestyrelsen
- Kapitalforhold
- Indskud af yderligere kapital
- Salg af aktier
- Væsentlige beslutninger
- Forkøbsret etc.

Kort oprisset kan man sige, at kapitalselskaber har den fordel at:

- De private investorer og fx kommune og energiselskaber, der ikke er leverandører, kan være en del af selskabet
- De private investorer kan bidrage med kapital
- De eksterne investorer kan tilføre forretningsmæssig kompetence i bestyrelsen
- Når kommuner og energiselskaber er medejere af selskabet, er der større mulighed for lange afsætningskontrakter
- Indflydelse på selskabet i forhold til kapitalandele

- Kommune, varmemeforbrugere, landmænd og investorer kan deltage i bestyrelsen uanset ejerskab.

Interessentskab (I/S)

Et interessentskab I/S er en virksomhedsform, hvor to eller flere personer driver et firma sammen. Ejerne kan både være personer, andre I/S'er og selskaber ApS eller A/S.

Et I/S fungerer på samme måde som en enkeltmandsvirksomhed, men der skal minimum være to ejere.

I de personligt ejede selskaber, dvs. I/S og K/S, hæfter medejerne med hele deres private formue. I interessentskaber *hæfter man endvidere solidarisk*. I de tilfælde, hvor selskabet evt. går konkurs, skal man være klar over, at kreditorerne altid vil gå efter den person, der har en formue, så gælden deles ikke ligeligt, hvis krisen kradser.

Deltagerne i et I/S tager typisk alle aktivt del i virksomhedens daglige drift.

Et I/S selskab kan ikke omdannes til en enkeltmandsvirksomhed men kan godt overgå til et ApS eller A/S, hvis værdierne er til stede.

Kapitalkrav

Der er ingen krav til, at der skal indskydes et minimumsbeløb i selskabet i modsætning til A/S eller ApS.

Det er anbefalingsværdigt, at der bliver lavet en skriftlig aftale, hvor det fremgår, hvordan ejerforholdet er mellem ejerne.

Kapitalindskud kan være:

- Lån eller aftalt kapitalindskud, der svarer til ejerandele
- Kontanter - værdipapirer
- Maskiner
- Bygninger
- Biler etc.

Solidarisk hæftelse

At man hæfter solidarisk betyder, at hver enkelt af interessenterne (ejerne) hæfter for al den gæld, som interessentskabet har. Også for de gældsforpligtelser, som de øvrige interessenter ellers skulle have betalt. Det vil sige, at hvis der er én person, der har en formue i selskabet, vil kreditorerne kunne gå til denne ene person og kræve pengene, og de andre ejere vil gå fri.

Ved dannelse af et I/S skal man vælge sine medejere med omtanke. Hvis én af ejerne har en stor formue, vil det være en fordel, at den person opretter et holding selskab som indskud i I/S selskabet.

Kommanditselskaber (K/S)

Et kommanditselskab K/S er en virksomhedsform, hvor to eller flere personer driver et firma sammen.

Den ene af deltagerne, *komplementaren*, hæfter med hele sin formue, mens de øvrige ejere, *kommanditisterne*, alene hæfter med deres indskud for kommanditselskabets forpligtelser.

Ejerne i et kommanditselskab kan være både fysiske og juridiske personer, det vil sige at aktie- og anpartsselskaber kan være en af ejerne i kommanditselskabet. Dette gælder også for komplementaren. Komplementar og kommanditist kan dog ikke være en og samme person.

Kommanditselskabet anvendes ofte i virksomheder, hvor nogle af ejerne i virksomheden er mere aktive end andre, således at den aktive selskabsdeltager er komplementar, og de "mere" passive selskabsdeltagere er kommanditister. Komplementaren er den, der som udgangspunkt har den daglige ledelse i selskabet.

I lighed med enkeltmandsvirksomheder og interessentskaber (I/S) findes der ikke nogen separat lovgivning om kommanditselskaber. Der er ingen krav om, at der skal udarbejdes årsrapport og ingen krav til økonomisk registrering hos Erhvervsstyrelsen undtagen hvis komplementaren er et kapitalselskab (A/S eller ApS).

Et kommanditselskab stiftes ligesom interessentskabet (I/S) ved en aftale mellem deltagerne. Retsforholdet mellem kommanditister og komplementarer reguleres også gennem en selskabskontrakt.

Ledelse - forvaltningsbeføjelsen

I selskabskontrakten skal det præciseres, at det er komplementaren, der har de forvaltningsmæssige og økonomiske beføjelser. Forvaltningsmæssige beføjelser omfatter deltagelse i den daglige ledelse og tegningsret eller vetoret over for beslutninger, der er af væsentlig betydning for komplementarenes personlige hæftelse. Komplementaren kan naturligvis også være den eneste daglige leder i selskabet.

Om økonomiske beføjelser kan nævnes ret til andel i overskud, tab, formue og likvidationsprovenu eller forrentning af et eventuelt indskud.

Hæftelse

Komplementaren er undergivet en hæftelse for virksomhedsgælden, som er identisk med en interessents. Der er således tale om en personlig, solidarisk, principal og direkte hæftelse for den gæld, som kommanditselskabet har påtaget sig.

Kommanditisterne hæfter begrænset, nemlig for deres indskud, solidarisk subsidiært og indirekte for selskabets gæld. Dette sidste kan dog være fraveget i selskabskontrakten. Kommanditisterne kan således først mødes med krav om betaling for selskabsgæld, når forgæves udlægsforretning er forsøgt mod kommanditselskabet, og kravet kan da kun rettes mod selskabet eller dets konkursbo, som herefter går videre med kravet til den enkelte kommanditist.

Kommanditisten kan da som følge af sin begrænsede hæftelse kun tilpligtes at betale et beløb, der højst svarer til hans indskud.

Jf. "Lov om visse Erhvervsdrivende virksomheder" beskriver lovens § 2, stk. 2, hvad der skal forstås ved et kommanditselskab, og hvorledes de to typer deltagere, komplementaren og kommanditisterne, hæfter.

De skattemæssige forhold er ikke belyst i dette notat, og der henvises til medarbejder hos VFL-Skat.

Finansieringskilder

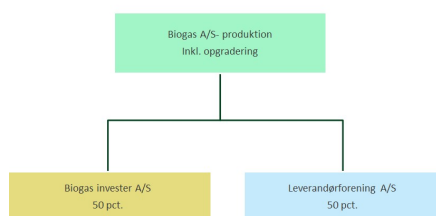
Realkredit Nykredit, Realkredit	Finansiering via traditionelt bank- eller realkreditlån, hvor banken eller realkreditinstituttet tager sikkerhed i både projektets aktiver (biogasanlægget) og hos projektejernes øvrige aktiver. Realkredit kan tilbyde op til 60 pct. anlægsfinansiering via 10-15 års lån til den gældende realkreditrente, inkl. en bidragssats. Det er
---------------------------------	---

Danmark	ofte et krav, at låntager investerer ca. 20 pct. af anlægssummen som egenkapital, og man ser gerne en realkreditandel på under 50 pct.. Dermed opfordres der til, at en tredjepart også investerer i biogasanlægget. Ofte stilles der krav om, at der stilles sikkerhed i andre aktiver end i selve anlægget.
Banker	Bankerne stiller krav til, at produktionsprocesserne er driftsstabile og højeffektive og kræver, at kontrakter med leverandører og aftagere er på plads og er langvarige. Bankerne har meget fokus på, at risikoen på salgspriserne efter 2020 kan være store, da de energipolitiske aftaler skal genforhandles i 2019. Bankerne finansierer gerne biogasanlæg, hvor de 3 store gasselskaber (DONG, HMN og NGF Nature Energy) er medejere, og driftsledelsen er professionel og har en bagvedliggende forretning til at stille garanti for lånet. Kapitalfonde eller energiselskaber kan indgå som medejere og finansielle partnere i projektet, hvilket gør, at risikospredningen bliver øget, og der kan forhandles en lav rente på de resterende lån. Kapitalfondene er dog kun interesseret, hvis det samlede projekt er i størrelsesordenen 0,5 til 1 mia. dkk. De er tilsvarende ikke interesseret i lange tidshorisonter modsat energiselskaberne. Alt over 6-7 år er kapitalfondene ikke interesseret i. Kapitalfondene deltager ikke i projekter, hvor risikoafdækningen ikke er minimeret. Risikoafdækning foretages primært vedrørende indkøringsperiode, driftsstop og hvis der er få store biomasseleverandører eller få aftagere af biogassen.
Kapitalfonde	Vækstfonden deltager i finansieringen af primært biogasanlæg, der betegnes som gårdanlæg, da der er krav om, at det skal være en SMV virksomhed. Er finansieringsbehovet på over to millioner kroner eller mere, er løsningen et Vækstlån direkte fra Vækstfonden. Lånet er attraktivt både for kunden og for banken, eftersom lånet typisk står efter bankens lån. Det gør det lettere at opnå den øvrige finansiering til investeringen.
Vækstfonden	Finansiering via leasing kan gøres ved at anlægssentrepreneur leaser anlægget til projektdeltagerne, hvilket reducerer finansieringsbehovet hos projektdeltagerne. Risikofordelingen ved selve driften af anlægget skal aftales i en separat kontrakt for at holde en høj og forsvarlig drift af anlægget. Ud over leasing-modellen er der enkelte anlægssentrepreneur, der selv går ind og investerer fra 50-100 pct. af anlægssummen.
Anlægsinvestor Leasing	Har lange investeringshorisonter op til 20-25 år, men kræver mindst 10-årige aftaler med leverandørerne af biomasser. De anlæg, der er bygget i 2014 og ligeledes bliver bygget i 2015-16, er energiselskaberne medejere af eller står for en del af produktionen og for opgradering af biogassen til bionaturgas.
Energiselskaber, DONG, HMN, E-on, NGF Nature Energy	ESCO finansiering er ikke særlig anvendt i Danmark. Det kan være en energiforsyningsvirksomhed (ESCO), der bygger og evt. også driver et biogasanlæg med henblik på at få en tilstrækkelig forsyning og evt. energibesparelse. Ud over forsyningsvirksomheden kan biomasseleverandører indgå som ejere af biogasanlægget og på den måde være sikre på af få en afsætning af den producerede biomasse.
ESCO (Energy Service Company)	Yder faste og variable lån op til 50 pct. af anlægssummen hvor renten er på markedsvilkår. Løbetiden på lånet afhænger af levetiden på anlægget eller løbetiden på de kontrakter der ligger til grund for produktionen. Investeringsbankerne kræver normal høj kreditsikkerhed og egenkapitalandel som hos de kommercielle banker.
Investeringsbanker Den Nordiske Investeringsbank (NIB) Deutsche Bank (DB.com) European Energy Efficiency Fund (eef.eu) European Investment Bank (Eib.europa.eu)	Enkelte af de store pensionskasser, der opererer i Danmark, er inden for de sidste 5-6 år begyndt at investere i grønne aktiver. AP Pension investerer i landbrugsbedrifter som det eneste pensionsselskab på nuværende tidspunkt. PensionDanmark har via fonden Copenhagen Infrastructure Partners i 2013 investeret i et biomassefyret kraftværk i England, Brigg Renewable Energy Plant . Biomassen er primært halm. Der er ikke på nuværende tidspunkt oplysninger om, at der er investeret i biogasanlæg hverken i Danmark eller andre lande. Der er flere af pensionsselskaberne, der har investeret i vindmøller og naturgasledninger, men som tidligere nævnt ikke i biogasanlæg.
Pensionsselskaber AP Pension – "Dansk Farmland K/S" AgroFond - Dansk Farm Management A/S er et datterselskab under Dansk Farmland K/S Pension Danmark, PFA, PKA	Danmarks Grønne Investeringsfond forventes at blive aktiv fra primo 2015. Fonden skal administreres af Vækstfonden. Fonden skal yde lån til bl.a. energirenoveringer og vedvarende energianlæg.
Danmarks Grønne investeringsfond	VE til proces er en tilskudsordning, der yder anlægsstøtte til virksomheder, der omlægger deres procesenergi fra fossilt til vedvarende energi eller fjernvarme. Energistyrelsen er administrativ myndighed.
Energibesparelser (VE-proces tilskud)	Energiselskaberne har mulighed for at købe energibesparelser hos biogasanlæg, der anvender gylle/husdyrgødning i deres produktion af biogas. Biogassen skal leveres til kraftvarmeværk, til gasnettet eller en procesvirksomhed el.lign. Yderligere oplysninger kan læses i notat fra Energistyrelsen .
Energiselskabernes Energispareindsats	

Eksempler på organisering

Biogas A/S

Biogas A/S er ejet af to andre aktieselskaber med hver 50 pct. andel. Overskuddet i Biogas A/S fordeles ligeligt. Hvordan de to investorer er organiseret og deres ejerkreds kan være meget forskellige. Ligeledes hvordan deres kapitalfrebringelse er sammensat.

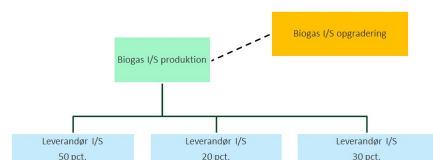

Biogas I/S

Biogas I/S viser, hvordan et biogasanlæg kan ejes af en gruppe af leverandører, der alle har deres eget I/S selskab, dvs. at selskabet er personligt ejet.

Ud over leverandørerne kan der være tilknyttet et eksternt selskab, der kan foretage opgraderingen af biogassen. I et I/S ejet "selskab" vil kreditor altid kunne gå til de øvrige medejere for at få deres tilgodehavende, hvis "selskabet" går konkurs.

Hvis biogasanlægget er et aktieselskab, vil investorerne kun miste deres kapitalindskud, hvis A/S selskabet går konkurs. Det er ikke muligt at inddrive evt. underskud hos investorerne.

Biogas ApS

Biogas ApS er et kapitalselskab ligesom et aktieselskab. I det viste eksempel består ejerkredsen af en eller flere investorer som kan være energiselskaber, entreprenører eller kapitalfonde, der opretter et selskab, der har som formål at investere i biogasanlæg eller anden grøn energi. Det kan være industrivirksomheder, der kan se en fordel i at investere i anlægget, da de enten kan komme af med "affalds"-produkter eller kan få

adgang til grøn energi, de kan bruge i profileringen af deres produkter. En tredje part kan være en gruppe af leverandører, der er villige til at stille kapital til rådighed, men som ønsker at deres risiko formindskes via et selskab, dog i dette tilfælde et personligt ejet "selskab".

Biogasproduktionen og opgraderingen af biogassen er adskilt i to selskaber. I dette tilfælde står et af naturgasselskaberne for opgraderingen.

